

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.1

7^ο VIDEO, 25/10/2013

Η αντίστοιχη ύλη του βιβλίου ΚΣ είναι αυτή των σελίδων 71-77

1) Διευκρινήσεις για το βάθος δ επιδερμικού φαινομένου 0λ έως 3λ

Ο κύριος όγκος του video αφορά σε φωτόνια

2) Με χρήση διαστατικής ανάλυσης και θερμοδυναμικής υπολογίζονται οι θερμοδυναμικές ποσότητες αερίου φωτονίων σε θερμοδυναμική ισορροπία (3λ έως 37λ):

$$U = V\varepsilon, \quad \varepsilon = \left(\pi^2 / 15\right) \frac{(k_B T)^4}{(\hbar c)^3}, \quad S / k_B = (4/3) V \frac{(k_B T)^3}{(\hbar c)^3}, \quad F = -\left(\pi^2 / 45\right) V \frac{(k_B T)^4}{(\hbar c)^3}, \quad P = \varepsilon / 3, \quad G = 0$$

Ακτινοβολία μέλανος σώματος = Ενέργεια ανά μονάδα επιφάνειας και ανά μονάδα χρόνου:

$$I_{\text{ολ}} = \frac{1}{4} \varepsilon c = \frac{\pi^2 (k_B T)^4}{60 \hbar^3 c^2}$$

Κατανομή στις συχνότητες της ακτινοβολίας μέλανος σώματος

$$I(\omega) = \frac{k_B T \omega^2}{4\pi^2 c^2} \varphi(\hbar\omega / k_B T), \quad \varphi(\hbar\omega / k_B T) = \frac{(\hbar\omega / k_B T)}{\exp(\hbar\omega / k_B T) - 1}$$

3) Ακτινοβολία από επιταχυνόμενο φορτίο q = Ενέργεια ανά μονάδα χρόνου (37λ έως 45λ):

$$J = \frac{2}{3} q^2 a^2 / c^3, \quad G - CGS$$

4) Ακτινοβολία από ταλαντούμενο δίπολο, p=qf που είναι Ενέργεια ανά μονάδα χρόνου. Εκτιμήση χρόνου ζωής διεγερμένης κατάστασης (45λ έως 1ω, 25λ, δηλαδή έως το τέλος):

$$J = \frac{2}{3} p^2 \omega^4 / c^3, \quad \tau J = \hbar\omega \Rightarrow \tau = \frac{3}{2} \hbar c^3 / p^2 \omega^3, \quad G - CGS$$

5) Παράδειγμα διαστατικής ανάλυσης για τη θερμοκρασία μαύρης τρύπας σύμφωνα με το μηχανισμό Hawking. (1ω, 2λ έως 1ω, 7λ). Εξαρτάται από το γινόμενο GM, από την ταχύτητα του φωτός c και από τη σταθερά του Planck $\hbar$:

$$k_B T = \eta (GM)^\mu c^\nu \hbar^\xi, \quad [GM] = [l^3 t^{-2}] \Rightarrow k_B T = \eta (GM)^{-1} c^3 \hbar = 2\eta \hbar c / r_s, \quad r_s = 2GM / c^2$$

Από το βιβλίο βλέπε σχ. 13.13, σελ.225

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Κεφαλαίου 4

1. Ο τύπος που δίνει την ενέργεια U ενός συστήματος φωτονίων θερμοκρασίας T και όγκου V σε θερμοδυναμική ισορροπία είναι: (Το N είναι ο αριθμός των φωτονίων)
(α) $U = N k_B T$ (β) $U = (\pi^2 / 15) V (k_B T)^3 / \hbar^3 c^3$
(γ) $U = (\pi^2 / 15) V (k_B T)^4 / \hbar^3 c^3$ (δ) $U = k_B T$.
2. Ο τύπος που δίνει την πίεση P ενός συστήματος φωτονίων θερμοκρασίας T και όγκου V σε θερμοδυναμική ισορροπία είναι:
(α) $P = N k_B T / V$ (β) $P = 0$ (γ) $P = V k_B T / N$ (δ) $P = (\pi^2 / 45) (k_B T)^4 / \hbar^3 c^3$
3. Ο τύπος που δίνει την εντροπία S ενός συστήματος φωτονίων θερμοκρασίας T και όγκου V σε θερμοδυναμική ισορροπία είναι:
(α) $S = (4\pi^2 / 45) V k_B^4 T^3 / \hbar^3 c^3$ (β) $S = k_B N / V$ (γ) $S = (4\pi^2 / 45) k_B^4 T^3 / \hbar^3 c^3$ (δ) $S = 0$
4. Ο τύπος που δίνει την ελεύθερη ενέργεια του Gibbs G ενός συστήματος φωτονίων θερμοκρασίας T και όγκου V σε θερμοδυναμική ισορροπία είναι:
(α) $G = (\pi^2 / 15) V (k_B T)^4 / \hbar^3 c^3$ (β) $G = 0$ (γ) $G = -(\pi^2 / 45) V (k_B T)^4 / \hbar^3 c^3$ (δ) $G = -P V$
5. Ο τύπος που δίνει την ενέργεια J που ακτινοβολεί ένα μέλαν σώμα θερμοκρασίας T ανά μονάδα επιφάνειας και χρόνου είναι:
(α) $J = (c / 4) (U / V)$ (β) $J = (\pi^2 / 15) (k_B T)^4 / \hbar^3 c^2$ (γ) $J = c (U / V)$ (δ) $J = c P$
 U είναι η ενέργεια ενός συστήματος φωτονίων θερμοκρασίας T και όγκου V σε θερμοδυναμική ισορροπία και P η πίεση που ασκούν.
6. Η ενέργεια ανά μονάδα χρόνου J που ακτινοβολεί ένα δίπολο δίνεται από τον τύπο:
(α) $J \approx (2 / 3) p \omega / c$ (β) $J \approx (2 / 3) p^2 \omega^3 / c^3$
(γ) $J \approx (2 / 3) p^2 \omega^4 / c^3$ (δ) $J \approx (2 / 3) p^2 \omega^2 / c$
7. Ο μέσος χρόνος ζωής τ της ιδιοκατάστασης $2p_z$ στο άτομο του υδρογόνου δίνεται από τον τύπο: ($\hbar \omega = \varepsilon_2 - \varepsilon_1$)
(α) $\tau = 1,29 (\hbar c^3 / e^2 a_B^2 \omega^3)$ (β) $\tau = 1,29 (c^2 / a_B^2 \omega^3)$ (γ) $\tau = 1,29 (c e^2 / \hbar a_B^2 \omega^3)$ (δ) $\tau = \infty$.

8. Δίνεται ότι η κατανομή μέλανος σώματος ως προς τη συχνότητα ω είναι ανάλογη του $\omega^3 / (e^{\beta\hbar\omega} - 1)$. Το μέγιστο της κατανομής θα εμφανιστεί στη συχνότητα:

(α) $\omega_m = \sqrt{3}k_B T / \hbar$ (β) $\omega_m = 5,41k_B T / \hbar$ (γ) $\omega_m = 1,41k_B T / \hbar$ (δ) $\omega_m = 2,82k_B T / \hbar$

9. Δίνεται ότι η κατανομή ακτινοβολίας μέλανος σώματος ως προς τη συχνότητα ω είναι ανάλογη του $\omega^3 / (e^{\beta\hbar\omega} - 1)$. Η κατανομή ως προς το μήκος κύματος είναι ανάλογη του

(α) $(1/\lambda^3)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$ (β) $(1/\lambda^5)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$

(γ) $(1/\lambda^7)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$ (δ) $(1/\lambda^9)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$

10. Η κατανομή ακτινοβολίας μέλανος σώματος ως προς το μήκος κύματος είναι ανάλογη του

(α) $(1/\lambda^3)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$ (β) $(1/\lambda^5)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$

(γ) $(1/\lambda^7)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$ (δ) $(1/\lambda^9)\{\exp(2\pi c\beta\hbar/\lambda) - 1\}$

11. Το μέγιστο της κατανομής ακτινοβολίας μέλανος σώματος ως προς το μήκος κύματος θα εμφανίσει στο μήκος κύματος:

(α) $\lambda_m = 2,23c\hbar/k_B T$ (β) $\lambda_m = 2,91c\hbar/k_B T$ (γ) $\lambda_m = 1,27c\hbar/k_B T$ (δ) $\lambda_m = 2\pi c/\omega_m$

12. Η ακτινοβολία (ενέργεια ανά μονάδα χρόνου) ενός επιταχυνόμενου φορτισμένου σωματίου δίνεται από τον τύπο:

(α) $J = (2/3)q^2v^4/c^3$ (β) $J = (2/3)q^2a^4/c^3$ (γ) $J = (2/3)q^2a^2/c^3$ (δ) $J = m a c$